

Tillsynsärende - auktoriserade revisorn A-son

Beslut: Revisorsinspektionen ger auktoriserade revisorn A-son en erinran.

1 Inledning

Revisorsinspektionen utförde hösten 2021 en kvalitetskontroll av det registrerade revisionsbolag där A-son är verksam. Vissa iakttagelser som gjordes i samband med den kontrollen har föranlett inspektionen att öppna detta ärende.

A-son var huvudansvarig revisor i ett aktiebolag och lämnade sin revisionsberättelse den 5 mars 2021.

Frågan i ärendet är om A-son hade tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis för att årsredovisningen var upprättad.

2 Revisorns uppgifter

A-son har uppgett följande.

Arbetet med årsredovisningen för år 2020 följde en strukturerad process med tydliga avstämningstidpunkter hela vägen fram till undertecknandet. Upprättandet av årsredovisningens olika delar, och även granskningen, påbörjades redan före årsskiftet i syfte att

säkerställa att det inte skulle finnas några oklarheter när årsredovisningen skulle undertecknas.

Den 2 mars 2021 var den slutliga versionen av årsredovisningen klar för signering. Den enda ändring som gjordes efter den 2 mars 2021 var att datumet för revisionsberättelsen och påteckningen justerades från den 4 mars till den 5 mars 2021.

Det styrelsemöte som beslutade om årsredovisningen hölls per capsulam, varvid årsredovisningen undertecknades. Protokollet med beslutet att godkänna årsredovisningen godkändes elektroniskt i ett särskilt system. Årsredovisningen undertecknades fysiskt av styrelseledamöterna och den verkställande direktören. De skannade och skickade sedan in sina underskrifter till bolagets chefsjurist.

Han hade vid flera tillfällen telefonkontakt med bolagets chefsjurist där de diskuterade ordningen för underskrifter, vilka underlag som skulle inhämtas och att underskrifterna inte skulle komma att göras på samma dokument. Han klargjorde vikten av att styrelseledamöterna och den verkställande direktören måste underteckna årsredovisningen innan han kunde skriva under revisionsberättelsen. Vid en telefonkontakt den 4 mars bad han chefsjuristen att skriftligen bekräfta till honom när underskrifterna var på plats. Det rådde inget tvivel om vilken version som styrelsen skulle godkänna och underteckna. Den versionen hade han fått från bolaget redan den 2 mars 2021.

I detta specifika fall gjorde han bedömningen att bekräftelsen från chefsjuristen var ett tillräckligt revisionsbevis och väl så tillförlitligt som ett inhämtande av inskannade versioner av underskrifterna. Anledningen till detta var att det fanns en tydlig process för hur och när styrelsens godkännande och undertecknande skulle ske. Bolagets chefsjurist hade klart för sig att styrelsen och den verkställande direktören skulle skriva under årsredovisningen innan A-son lämnade sin revisionsberättelse. Det fanns baserat på hans erfarenhet av chefsjuristen absolut ingen anledning att tro att dennes bekräftelse inte skulle vara tillförlitlig.

Sedan revisionsberättelsen undertecknats den 5 mars 2021 och årsredovisningen offentliggjorts på bolagets hemsida vidtogs ett rent administrativt arbete hos bolaget med att samla samtliga underskrifter i ett och samma dokument. Detta dokument översändes till honom den 7 april 2021. Vid denna tidpunkt påfördes även revisorspåteckning på det

samlade dokumentet som innehöll samtliga underskrifter. Först därefter skickade han sin revisionsberättelse tillsammans med revisorspåteckningen till bolaget.

3 Bedömning och val av disciplinär åtgärd

Enligt International Standard on Auditing (ISA) 700 *Bilda sig en uppfattning och uttala sig om finansiella rapporter* p. 49 ska en revisionsberättelse dateras tidigast det datum när revisorn har inhämtat tillräckliga och ändamålsenliga bevis som grund för revisorsuttalandet om årsredovisningen. Bland annat ska revisorn ha bevis för att alla delar och upplysningar som utgör årsredovisningen har upprättats samt att de med vederbörlig befogethet att göra det har försäkrat att de har tagit ansvar för årsredovisningen. Om revisorn använder information som tagits fram av revisionskunden, ska han eller hon utvärdera om informationen är tillräckligt tillförlitlig för revisorns syfte.¹ Tillförlitligheten av revisionsbevis som genererats internt av revisionskunden ökar när bolaget har relevanta kontroller.²

Ett aktiebolags årsredovisning kan inte anses vara upprättad förrän den har undertecknats av bolagets samtliga styrelseledamöter och, i förekommande fall, den verkställande direktören.

En revisor ska vid sin revision skaffa sig tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis för att årsredovisningen har upprättats. A-son hade emellertid vid den tidpunkt då han skrev på revisionsberättelse ännu inte tagit del av styrelseledamöternas och den verkställande direktörens signaturer. Han saknade därmed fortfarande möjlighet att på egen hand säkerställa att samtliga ledamöter och verkställande direktören de facto hade undertecknat årsredovisningen.

A-son har anfört att omständigheterna i detta specifika fall medförde att en bekräftelse från bolagets chefsjurist utgjorde ett tillräckligt revisionsbevis.

Huruvida tillräckliga och ändamålsenligt revisionsbevis har inhämtats är ytterst en fråga om revisorns professionella bedömning.³ När det gäller vissa slag av omständigheter som en revisor har att granska måste emellertid kraven på revisionsbevis sättas särskilt höga. Det gäller bl.a. den omständigheten att årsredovisningen är vederbörligen undertecknad. Skälet till det är att en revisor överhuvudtaget inte kan avge någon revisionsberättelse

¹ Se ISA 500 *Revisionsbevis* p. 9.

² Se ISA 500 p. A 31.

³ Se ISA 330 *Revisorns hantering av bedömda risker* p. 26 och ISA 500 p. A 6.

förrän årsredovisningen är undertecknad. Enbart en muntlig uppgift från någon inom bolaget kan inte anses som ett tillräckligt revisionsbevis för att årsredovisningen blivit undertecknad. Enligt Revisorsinspektionens mening skulle A-son därför ha vidtagit ytterligare granskningsåtgärder för att förvissa sig om att årsredovisningen var undertecknad. Att bolaget hade en väletablerad process kring framtagandet av årsredovisningen medför ingen annan bedömning.

Genom att avge revisionsberättelse innan han hade tillräckliga revisionsbevis för att årsredovisningen var undertecknad har A-son åsidosatt god revisionssed. Han ska därför, enligt 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883), meddelas en disciplinär åtgärd. Revisorsinspektionen finner att en erinran i detta fall utgör en tillräcklig åtgärd.

Ärendet har avgjorts av Revisorsinspektionen genom Tillsynsnämnden för revisorer. I beslutet har deltagit justitierådet Sten Andersson, ordförande, kammarrättslagmannen Christina Eng, vice ordförande, enhetschefen Tomas Algotsson, rådgivaren Sophie Degenne, auktoriserade revisorn Mikael Ernström, auktoriserade revisorn Magnus Fredmer, advokaten Michael Frie, redovisningsexperten Claes Norberg och professorn Peter Öhman. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt chefsjuristen Anders Ahlgren och revisionsdirektören Patrik Israelsson, som har föredragit ärendet, varit närvarande.

Sten Andersson

Patrik Israelsson

Hur man överklagar, se bilaga.